

5^ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

Συνάντηση της Ιστορίας με την Τέχνη
μέσα από τις
Εικαστικές Αναζητήσεις μαθητών μας
κατά τη Σχολική Περίοδο 2023-2024.

“Οι Μύθοι του Αισώπου”

Επιμέλεια και χρηματοδότηση/χορηγία:

Η ζωγράφος – εκπαιδευτικός ΠΕ08

Βασιλεία Δαβράδου

Αφιερώνω αυτή την εικαστική ανθολογία
στη μνήμη των πολυαγαπημένων μου γονέων

Εκφράζω την απεριόριστη ευγνωμοσύνη μου στη διεύθυνση του σχολείου μας, και συγκεκριμένα στη διευθύντρια Κυρία Μαρία Λυκάρτση, και στον υποδιευθυντή Κύριο Λάζαρο Μιχαηλίδη. Η παρούσα ανθολογία δεν θα ήταν δυνατή χωρίς τη διαχρονική τους υποστήριξη και συμπαράσταση. Ευχαριστώ επίσης θερμά τους συναδέλφους μου για την εμπιστοσύνη και την εκτίμηση που μου δείχνουν.

Συγχαίρω τους μαθητές μου που μπόρεσαν, με την καθοδήγηση μου, να δημιουργήσουν υπέροχα έργα τέχνης αντλώντας έμπνευση από τα έργα των μεγάλων ζωγράφων που τους έδειχνα κατά τη διάρκεια των εικαστικών μας μαθημάτων. Σας ευχαριστώ για την προσπάθεια σας.

Εκφράζω τη βαθιά μου ικανοποίηση για την εξ' ολοκλήρου ανάληψη της εκδοτικής επιμέλειας αυτής της εικαστικής ανθολογίας από την αδελφή μου, εκπαιδευτικό Μαρία Δαβράδου.

Ευχαριστώ θερμά τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου μας για την ηθική υποστήριξη κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού μου έργου.

Οι μύθοι του Αισώπου: Ελληνική πολιτιστική κληρονομιά

Οι μύθοι του Αισώπου, από την αρχαιότητα στο Βυζάντιο, από το Βυζάντιο στον Μεσαίωνα και από εκεί στην Αναγέννηση και μέχρι τα χρόνια μας, συνεχίζουν όχι μόνο να εμπνέουν λογοτέχνες, εκπαιδευτικούς, μεταφραστές, εικονογράφους και ποικίλους καλλιτέχνες αλλά και να συγκινούν αναγνώστες όλων των ηλικιών. Η παλαιότερη έγγραφη συλλογή των μύθων του Αισώπου εμφανίζεται τον 4ο π. Χ. αιώνα. Ακολούθησαν και άλλες εκδοχές γραμμένες από ποιητές στα ελληνικά και στα λατινικά. Η έγγραφη συλλογή των μύθων του συνεχίζει, μέχρι τις μέρες μας, την διαχρονική της πορεία σε διάφορες γλώσσες.

Αν και άγνωστο στους περισσότερους από εμάς, οι μύθοι του Αισώπου, πρώτα σαν προφορική και έπειτα ως γραπτή παράδοση, αποτελούν μέρος των λαϊκών, και όχι μόνο, παραδόσεων πολλών λαών. Το πιο γνωστό παράδειγμα είναι ότι οι μύθοι του Αισώπου, με μικρές αλλαγές, αποτέλεσαν κι' ένα μεγάλο κομμάτι του έργου του μεγάλου Γάλλου ποιητή και μυθοπλάστη του 17^{ου} αιώνα, Jean de La Fontaine (1621-1695). Τα πρώτα έξι από τα δώδεκα βιβλία του διάσημου έργου του *Les Fables* προκύπτουν κατά κύριο μέρος από τους μύθους του Αισώπου. Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί ότι, αν και ο μεγάλος Γάλλος ποιητής χρησιμοποίησε για μεγάλο μέρος των μύθων του τον Αίσωπο, τους απέδωσε με άριστη δεξιοτεχνία με πλούσιο, ποιητικό κι όχι λιτό, πεζό λόγο.

Ποιος όμως ήταν ο Αίσωπος; Έλληνας μυθοπλάστης του 6^{ου} π.Χ., με καταγωγή από την Σάμο ή τη Μικρά Ασία, ένας σκλάβος που κέρδισε την ελευθερία του με την ευφυΐα του και τους αλληγορικούς του μύθους. Ταξίδεψε σε πολλά μέρη του τότε γνωστού κόσμου όπου κέρδισε την εκτίμηση και τον σεβασμό πολλών για να βρει, τελικά, σύμφωνα με την παράδοση, τραγικό θάνατο στους Δελφούς.

Οι μύθοι του ήταν σύντομες, ανεξάρτητες ιστοριούλες σε πεζό λόγο που είχαν πάντα ένα ηθικό δίδαγμα. Αν και οι χαρακτήρες ήταν κυρίως ζώα, υπήρχαν και θεοί, άψυχα αντικείμενα, και φυσικά, άνθρωποι. Είναι αξιοσημείωτο ότι τα ζώα που πρωταγωνιστούσαν στους μύθους του, αν και είχαν την ικανότητα του ανθρώπινου λόγου, διατηρούσαν στο ακέραιο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του είδους τους. Και, ήταν ακριβώς αυτές οι ιδιότητες που χρησιμοποίησε ο Αίσωπος για να τραβήξει την προσοχή των ακροατών του σε ανθρώπινα προτερήματα και ελαττώματα και στις συνέπειες τους. Έτσι με φυσικότητα και περισσή απλότητα λόγου άφηνε να φανούν τα ηθικά τους διδάγματα.

Γνωρίζετε ότι . . .

Α) Γνωρίζετε ότι από τους μύθους του Αισώπου προέρχονται πολλές από τις διδακτικές εκφράσεις που χρησιμοποιούνται στην καθημερινότητά μας; Παραθέτω μερικά παραδείγματα, όχι μόνο για να επισημάνω τη διαχρονικότητα της σοφίας του Αισώπου αλλά και για να σας παροτρύνω να βρείτε μόνοι σας και πολλά άλλα.

Μύθος

- Ο μελισσοκόμος και οι μέλισσες
- Το αγόρι και τα φουντούκια
- Η καρακάξα και η κανάτα
- Ερμής και ξυλοκόπος
- Ο Άνεμος και ο ήλιος

Επιμύθιο (ηθικό δίδαγμα)

Τα πράγματα δεν είναι πάντα όπως φαίνονται
Κάνε ένα πράγμα την κάθε φορά
Η ανάγκη είναι η μητέρα της ευρηματικότητας
Η ειλικρίνεια είναι η καλύτερη ταχτική
Η ευγένεια επιτυγχάνει εκεί που η αγένεια αποτυγχάνει

Β) Γνωρίζετε επίσης ότι από τους μύθους του Αισώπου προέρχονται πολλές από τις διδακτικές εκφράσεις που χρησιμοποιούνται ευρύτατα στην Αγγλική γλώσσα; Σας δίνω μερικά παραδείγματα. Μπορείτε, αν θέλετε, να βρείτε και πολλά άλλα!

Fable

- The boastful Traveller
- The fisherman and the Sprat
- Hercules and the Wagoner
- Jupiter and the Monkey

Moral

- Deeds speak louder than words
- A fish in the hand is worth two in the sea
- Heaven helps those who help themselves
- Beauty is in the eyes of the beholder

Μαρία Δαβράδου, Εκπαιδευτικός/Collage artist

Πηγή: Davradou, Maria. 2018. «Storytelling in Ancient Ελλάδα/Greece» *BUILDING αυθεντικές BRIDGES le monde de Langues Mustang. LA Matheson Secondary School. Vol. 3 (1): 36-37.* (Surrey, BC, Canada)

Οι Μύθοι του Αισώπου

Οι μαθητές/τριες της Β΄ Γυμνασίου εμπνέονται από τους μύθους του Αισώπου και δημιουργούν τα δικά τους έργα αναδεικνύοντας πρότυπα ηθικής συμπεριφοράς των ανθρώπων. Έτσι διαμορφώνεται μεταξύ τους ένα κλίμα αλληλοσεβασμού, εμπιστοσύνης και σεβασμού της διαφορετικότητας.

Εικονογράφησαν τους παρακάτω μύθους του Αισώπου.

1. Η αλεπού και τα σταφύλια. Το νόημα του μύθου: Μερικοί άνθρωποι, όταν δεν μπορούν να κατορθώσουν κάτι, λένε πως φταίνε οι περιστάσεις αποφεύγοντας έτσι να αντιμετωπίσουν την αλήθεια.
2. Η αλεπού κι ο πελαργός. Το δίδαγμα του μύθου: Δεν πρέπει να κοροϊδεύουμε τους άλλους, γιατί κάποτε θα έρθει και η δική μας σειρά, καθώς είναι πιθανόν και εμάς κάποιος άλλος να μας περιγελάσει.
3. Ο λαγός και η χελώνα. Αυτός ο μύθος δείχνει ότι η υπερβολική εμπιστοσύνη στις δυνατότητές μας, όταν μας οδηγεί σε έλλειψη προσπάθειας και ανόητη ανεμελιά, μπορεί να καταστρέψει την επίτευξη των στόχων μας. Ταυτόχρονα, κάνει φανερό το ότι η ειλικρινής επιμέλεια και η συνεχής προσπάθεια προς την επίτευξη ενός στόχου, ακόμη και ενός λιγότερου ικανού από εμάς ατόμου, καταλήγει σε επιτυχία.
4. Το ποντίκι των αγρών και το ποντίκι της πόλης. Ο μύθος δείχνει ότι είναι καλύτερο να ζεις απλά και ήρεμα παρά να ζεις μέσα στις ανέσεις και να σε κυριεύει ο φόβος. Ταυτόχρονα γίνεται φανερό ότι οι αξίες και κατά συνέπεια, οι επιδιώξεις των ατόμων δεν είναι πάντα οι ίδιες.
5. Ο σκύλος και το είδωλό του. Ο μύθος διδάσκει ότι η πλεονεξία δεν βγαίνει ποτέ σε καλό.
6. Ο κόκορας και το μαργαριτάρι. Ο μύθος σημαίνει ότι σημαντικό είναι αυτό που ο καθένας από εμάς χρειάζεται ανάλογα με τις εκάστοτε περιστάσεις. Έτσι, η σημαντικότητα ενός αντικειμένου δεν είναι προκαθορισμένη.
7. (Δύο μύθοι) Η ματαιόδοξη καλιακούδα και η καλιακούδα και τα περιστέρια. Το δίδαγμα αυτών των μύθων δείχνει ότι μόνο η πραγματική αξία του καθενός μας αντέχει στο χρόνο και συνεπώς μάταια κάποιοι προσπαθούν να προβάλουν προς τα έξω μια επίπλαστη εικόνα. Επιπλέον η ταύτιση με την ψεύτικη εικόνα μας καταλήγει στο χάσιμο του πραγματικού μας εαυτού και των κερτημένων μας.

Η ζωγράφος – εκπαιδευτικός ΠΕ08
Βασιλεία Δαβράδου

Μύθοι του Αισώπου

Συμμετέχουν οι παρακάτω μαθητές της Β΄ Γυμνασίου:

Το ποντίκι των αγρών και το ποντίκι της πόλης

Σταύρος Δουλγέρης (εξώφυλλο)

Η αλεπού και τα σταφύλια

Κωνσταντίνος Μπούτος

Η αλεπού και ο πελαργός

Νικολέτα Καρυπίδου

Αρετή Χατζητουλούση

Ο σκύλος και το είδωλό του

Ερασμία Γιαννόγλου

Νεφέλη Αμοιρίδου

Ο κόκορας και το μαργαριτάρι

Κατερίνα Γκαργκαλατζίδου

Βασίλης – Μάριος Κουρτζίδης

Μυρτώ Άντζελ

Μάγδα Βασιλειάδου

Η ματαιόδοξη καλιακούδα και η καλιακούδα και τα περιστέρια

Αναστασία Αντωνιάδου

Έλλη Άντζελ

Άγγελος Δημητριάδης

Ο λαγός και η χελώνα

Σπύρος Τσιτσάμης

Δήμητρα Πολυχρονίδου

Βασιαλένα Αλμπάνη (οπισθόφυλλο)

Οι μαθητές μας, για να δημιουργήσουν τα έργα τους, χρησιμοποίησαν διάφορες τεχνικές και υλικά όπως μολύβια σχεδίου, μαρκαδόρους, ξυλομπογιές, λαδοπαστέλ, τέμπερες, ακουαρέλες και νερομπογιές.

Η ζωγράφος - εκπαιδευτικός ΠΕ08,

Βασιλεία Δαβράδου.

Τα έργα των μαθητών:

<https://photos.app.goo.gl/WFuaVkU4RxLrY>

APt7